

Miljö- och energidepartementet

*Rättssekretariatet
Lina Oskarsson
Telefon 08-405 53 72*

Underlag för genomförande av EU-förordning om invasiva främmande arter

Remissinstanser:

1. Justitieombudsmannen
2. Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen
3. Göteborgs tingsrätt
4. Malmö tingsrätt
5. Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen
6. Datainspektionen
7. Domstolsverket
8. Justitiekanslern
9. Åklagarmyndigheten
10. Polismyndigheten
11. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
12. Kustbevakningen
13. Kommerskollegium
14. Försvarsmakten
15. Folkhälsomyndigheten
16. Tullverket
17. Kammarkollegiet
18. Länsstyrelsen i Blekinge län
19. Länsstyrelsen i Dalarnas län
20. Länsstyrelsen i Gotlands län
21. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
22. Länsstyrelsen i Hallands län
23. Länsstyrelsen i Jämtlands län
24. Länsstyrelsen i Jönköpings län
25. Länsstyrelsen i Kalmar län
26. Länsstyrelsen i Kronobergs län
27. Länsstyrelsen i Norrbottens län
28. Länsstyrelsen i Skåne län

29. Länsstyrelsen i Stockholms län
30. Länsstyrelsen i Södermanlands län
31. Länsstyrelsen i Uppsala län
32. Länsstyrelsen i Värmlands län
33. Länsstyrelsen i Västerbottens län
34. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
35. Länsstyrelsen i Västmanlands län
36. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
37. Länsstyrelsen i Örebro län
38. Länsstyrelsen i Östergötlands län
39. Göteborgs universitet
40. Linnéuniversitetet
41. Lunds universitet
42. Mittuniversitetet
43. Stockholms universitet
44. Umeå universitet
45. Uppsala universitet
46. Vetenskapsrådet
47. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
48. Havs- och vattenmyndigheten
49. Kemikalieinspektionen
50. SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
51. Livsmedelsverket
52. Luftfartsverket
53. Sjöfartsverket
54. Skogsstyrelsen
55. Statens jordbruksverk
56. Statens veterinärmedicinska anstalt
57. Sveriges lantbruksuniversitet
58. Trafikverket
59. Transportstyrelsen
60. Naturhistoriska riksmuseet
61. Sametinget
62. Alingsås kommun
63. Falkenbergs kommun
64. Forshaga kommun
65. Färgelanda kommun
66. Grums kommun
67. Götene kommun
68. Göteborgs kommun
69. Haparanda kommun
70. Jokkmokks kommun
71. Karlshamns kommun
72. Kils kommun

73. Kristianstads kommun
74. Kungsbacka kommun
75. Leksands kommun
76. Lomma kommun
77. Oskarshamns kommun
78. Sandvikens kommun
79. Sigtuna kommun
80. Skurups kommun
81. Strömsunds kommun
82. Tanums kommun
83. Tomelilla kommun
84. Vaxholms kommun
85. Örebro kommun
86. Övertorneå kommun
87. AgriFood Economics Centre
88. Artdatabanken
89. Bergvik Skog AB
90. Centrum för biologisk mångfald
91. Djurens Rätt
92. Djurskyddet Sverige
93. Ekologiska Lantbrukarna
94. Fiskbranschens Riksförbund
95. Fiskhälsan FH AB
96. Fritidsodlingens Riksorganisation
97. Fältbiologerna
98. Föreningen Sesam
99. Föreningen Svensk Sjöfart
100. Greenpeace
101. Gröna näringens riksorganisation
102. Holmen Skog AB
103. Hushållningssällskapet
104. Jordens Vänner
105. Jägarnas Riksförbund
106. Koloniträdgårdsförbundet
107. Lantbrukarnas Riksförbund
108. Lantmännen SW Seed
109. Livsmedelsföretagen
110. Naturskyddsföreningen
111. NordGen
112. Riksförbundet Svensk Fågelhobby
113. Riksförbundet Svensk Trädgård
114. SCA Skog AB
115. Scandinavian Seed AB
116. Skogforsk

117. Skogsindustrierna
118. Sveaskog Förvaltning AB
119. Svenska Botaniska Föreningen
120. Svenska Båtunionen
121. Svenska Djurparksföreningen
122. Svenska Djurskyddsföreningen
123. Svenska Jägareförbundet
124. Svenska Skogsplantor AB
125. Svenska Utsädesföretagens Förening
126. Svensk Handel
127. Svenskt Vatten
128. Svenskt Växtskydd
129. Sveriges advokatsamfund
130. Sveriges Akvarieföreningars Riksförbund
131. Sveriges Entomologiska Förening
132. Sveriges Fiskares Riksförbund
133. Sveriges Fiskevattenägarförbund
134. Sveriges Hamnar
135. Sveriges Herpetologiska Riksförening
136. Sveriges Kommuner och Landsting
137. Sveriges ornitologiska förening
138. Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
139. Sveriges Utsädesförening
140. Sveriges Veterinärförbund
141. Transportföretagen
142. Trädgårdsanläggarna i Sverige
143. Vattenbrukarnas Riksförbund
144. Viltskadecenter
145. Världsnaturfonden WWF
146. Västsvenska handelskammaren
147. Zoobranschens Riksförbund

Den 1 januari 2015 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter i kraft. EU-kommissionens förslag till förordning har tidigare var föremål för remissförfarande (oktober-december 2013).

I den nu antagna förordningen fastställs regler för att förebygga, minimera och mildra de negativa effekterna på biologisk mångfald av såväl avsiktlig som oavsiktlig introduktion och spridning av invasiva främmande arter inom EU.

Förordningens bestämmelser är direkt tillämpliga i Sverige. De flesta bestämmelserna är dock knutna till den ännu inte antagna förteckningen över sådana invasiva arter vars negativa effekter anses vara sådana att de kräver samordnade åtgärder på unionsnivå, s.k. invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

Förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse, den s.k. unionsförteckningen, ska antas av EU-kommissionen i enlighet med ett särskilt förfarande. Det är ännu oklart när en första unionsförteckning kan komma att antas och när den ska börja tillämpas. Kommissionen ska dock senast den 2 januari 2016 överlämna ett utkast till en första unionsförteckning till den kommitté, bestående av representanter för medlemsländerna, som biträder kommissionen i framtagandet av förteckningen (artikel 4).

När en unionsförteckning väl finns på plats ska kommissionen åtminstone vart sjätte år göra en omfattande översyn av förteckningen och däremellan, när det är lämpligt, uppdatera den genom att lägga till nya invasiva främmande arter och ta bort sådana arter från förteckningen som inte längre uppfyller ett eller flera av de kriterier som fastställts för att en art ska få föras upp på förteckningen (artikel 4).

De arter som förs upp på unionsförteckningen, kommer bl.a. att omfattas av restriktioner i fråga om handel och transport m.m. (artikel 7). Innan någon unionsförteckning har antagits omfattas inga arter av dessa restriktioner. Förordningen innehåller dock bestämmelser som ålägger medlemsstaterna att vidta vissa åtgärder innan bestämmelserna om restriktioner i fråga om hanteringen av arterna på unionsförteckningen har börjat gälla. Det gäller bl.a. att underrätta kommissionen om vilka myndigheter som ansvarar för tillämpningen av förordningen (artikel 24) och om vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av förordningen (artikel 30).

Naturvårdsverket har i samråd med Havs- och vattenmyndigheten tagit fram ett underlag för genomförande av förordningen. Myndigheterna har utgått från den nya handlingsplanen om invasiva främmande arter som Naturvårdsverket redovisade i december 2014 (NV-00684-14). Handlingsplanen togs fram med anledning av att Naturvårdsverket i december 2013 hade fått i uppdrag av regeringen att revidera den nationella strategin och handlingsplanen om främmande arter från 2008. Skälet till uppdraget var EU-kommissionens förslag till ny EU-förordning. Handlingsplanen finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2014/Invasiva-frammande-arter/>.

I det underlag som Naturvårdsverket i samråd med Havs- och vattenmyndigheten nu har redovisat föreslås bl.a. ändringar i miljöbalken. Myndigheterna föreslår bl.a. ändringar i miljöbalkens straffbestämmelser

för införande av sanktioner för överträdelser av EU-förordningens bestämmelser samt införande av ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter för att förebygga och hantera introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten får enligt förslaget ett samordnande ansvar för tillämpningen av EU-förordningen inom sina respektive sakområden. Tullverket föreslås få ansvar för en del av förordningens kontrollsystem. Länsstyrelserna föreslås få tillsynsansvar för att följa upp förordningens bestämmelser och ansvar för de operativa åtgärderna. Operativt tillsynsansvar och genomförande av åtgärder föreslås dessutom kunna överlåtas till kommunerna. Naturvårdsverket föreslår även att regeringen med stöd av det nya bemyndigandet ska besluta om en förordning om invasiva främmande arter. Naturvårdsverket avser att i november 2015 lämna in ett förslag på förordningstext till Miljö- och energidepartementet. Naturvårdsverket kommer även att under året ta fram ett förslag till en sådan nationell förteckning över invasiva främmande arter av medlemsstatsbetydelse som medlemsstaterna får upprätta enligt artikel 12.

Naturvårdsverket har i ett kompletterande underlag föreslagit ytterligare en ändring av miljöbalken. Föreslagen ändring avser möjlighet för myndigheter att på privat mark/egendom kunna vidta åtgärder i syfte att fullständigt och permanent avlägsna populationer av invasiva främmande arter, dvs. s.k. utrotningsåtgärder enligt EU-förordningen.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på de redovisade underlagen. EU-förordningen bifogas. Den finns även tillgänglig på EUR-Lex via denna länk <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32014R1143>.

Eftersom det ännu är oklart vilka arter som kommer att föras upp på unionsförteckningen, och den nationella förteckningen över invasiva främmande arter som föreslås tas fram, är det, så som framgår av konsekvensutredningen, i dagsläget bara säkert att säga vilka myndigheter som berörs av de nya bestämmelserna. Först när beslut om vilka arter som är arter av unionsbetydelse har fattats går det att säga vilka verksamhetsutövare och branscher som berörs av bestämmelserna i EU-förordningen. Av samma anledning är det svårt att i dagsläget göra en bedömning av hur det nya regelverket kommer att påverka antal mål och ärenden som kommer att behöva hanteras av våra myndigheter.

När det gäller prövningen av mål och ärenden i våra domstolar bedöms efterlevnaden av EU-förordningens bestämmelser inte, i vart fall inte i närtid, leda till en mer omfattande måltillströmning än att eventuella kostnadsökningar kan hanteras inom befintliga budgetramar.

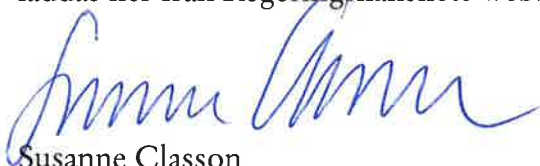
Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet **senast fredagen den 23 oktober 2015**. Svaren bör helst lämnas per e-post i Word-format. Svar per e-post ställs till m.registrator@regeringskansliet.se och med kopia till lina.oskarsson@regeringskansliet.se.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Frågor under remisstiden besvaras av Lina Oskarsson, tfn 08-405 53 72 och Magnus Bergström, tfn 08-405 28 47.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens pro-memoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Susanne Classon
Kansliråd